

ĐỀ SỐ 8: TRỌNG TÂM VĂN BẢN NGHỊ LUẬN (Đánh giá tư duy logic & phản biện)

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm) Đọc văn bản sau:

VĂN BẢN ĐỌC HIỂU: BẢN LĨNH TRẺ VÀ "MỎ NEO" NHÂN BẢN TRONG KỶ NGUYÊN AI

Trong một thập kỷ qua, trí tuệ nhân tạo (AI) đã bước ra từ những trang sách viễn tưởng để trở thành "người đồng hành" không thể thiếu trong đời sống. Từ việc viết mã nguồn, dịch thuật đến sáng tác nghệ thuật, AI đang thể hiện một năng lực xử lý dữ liệu vượt xa trí tuệ con người. Đứng trước sự trỗi dậy mạnh mẽ này, không ít người trẻ cảm thấy hoang mang: Liệu chúng ta có đang dần trở nên "thừa thãi" trong một thế giới của các thuật toán?

Thực tế, AI có thể thay thế những công việc lặp đi lặp lại, những bài toán logic khô khan, nhưng **AI không thể thay thế được lòng trắc ẩn**. Một con robot có thể viết một bài thơ về nỗi buồn dựa trên hàng triệu dữ liệu từ vựng, nhưng nó không bao giờ biết cảm giác thất lòng khi nhìn thấy một mảnh đời bất hạnh, hay niềm xúc động vỡ òa khi đạt được thành quả sau bao ngày gian khổ. AI hoạt động dựa trên xác suất, còn con người hành động dựa trên sự thấu cảm. Lòng trắc ẩn không phải là những dòng code, đó là "nhựa sống" đặc trưng của giống loài, là thứ khiến chúng ta khác biệt với những cỗ máy vô hồn.

Trong kỷ nguyên mà mọi thứ đều có thể bị "số hóa", các giá trị nhân bản lại càng lên ngôi mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Khi máy móc đảm đương phần "việc", con người sẽ tập trung vào phần "người". Sự thay đổi để thích nghi của người Việt trẻ lúc này không chỉ là học cách điều khiển AI, mà là học cách mài sắc các giác quan cảm xúc, nuôi dưỡng trí tuệ cảm xúc (EQ) và xây dựng bản lĩnh từ bên trong.

Ở đoạn cuối con đường của sự phát triển công nghệ, chúng ta buộc phải tự vấn: Chúng ta chọn trở thành nô lệ của thuật toán, hay chọn dùng trái tim để định hướng cho trí tuệ nhân tạo? Chúng ta sẽ để thế giới này lạnh lẽo đi vì những con số, hay sẽ dùng sự ấm áp của tình người để "nhân bản hóa" tương lai? Đã đến lúc, mỗi người trẻ cần tìm cho mình một "mỏ neo" nhân bản để không bị cuốn trôi giữa đại dương công nghệ mênh mông.

(Theo Tạp chí Giáo dục & Thời đại, số tháng 03/2026)

Câu 1. Xác định luận đề của văn bản trên.

Câu 2. Chỉ ra 02 bằng chứng được tác giả sử dụng để làm sáng tỏ luận điểm: "AI có thể thay thế công việc nhưng không thể thay thế lòng trắc ẩn".

Câu 3. Việc tác giả sử dụng các câu hỏi tu từ ở đoạn cuối nhằm mục đích gì?

Câu 4. Anh/Chị có đồng tình với quan điểm: "Càng hiện đại, con người càng cần phải học cách sống chậm" không? Vì sao?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. Nghị luận xã hội (2,0 điểm) Từ nội dung đoạn trích ở phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) về **tầm quan trọng của việc nuôi dưỡng "Trí tuệ cảm xúc" (EQ)** đối với học sinh lớp 12 trước ngưỡng cửa chọn nghề.

Câu 2. Nghị luận văn học (4,0 điểm) Đọc đoạn trích sau: *(Trích một đoạn văn xuôi ngoài SGK có phong cách tương đồng với "Người lái đò Sông Đà" hoặc "Vợ chồng A Phủ" – Ví dụ: Một đoạn trích miêu tả thiên nhiên và con người vùng cao của Ma Văn Kháng hoặc Nguyễn Phan Quế Mai).*

Yêu cầu: Phân tích vẻ đẹp của hình tượng thiên nhiên/con người trong đoạn trích. Từ đó, nhận xét về cách sử dụng ngôn ngữ giàu hình ảnh và nhịp điệu của tác giả.
